

metodický materiál

HUDEBNÍ NAUKA

Vypracoval: Mgr. Iveta Ficnerová
Škola: Církevní základní škola Borohrádek

2021

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

**METODICKÁ PŘÍRUČKA
HUDEBNÍ NAUKA**

vypracovala: MGR. Iveta Ficnerová

Pomůcky v této sadě slouží především k rozvoji rytmiky a hravým způsobem zjednoduší žákům pochopení hudební teorie.

• Seznam pomůcek

- BOOMWHACKERS
- ZPĚVNÍK pro Boomwhackers
- MAGNETICKÁ NOTOVÁ TABULKA S NOTAMI A KLÁVESNICÍ – chybí
- MAGNETICKÁ NOTOVÁ OSNOVA
- RYTMICKÉ KOSTKY – 2/4, 3/4
- KOSTKY – noty, délky not, pomlky, takty
- DOMINO – noty, délky not, pomlky, takty

• BOOMWHACKERS

Boomwhackers jsou unikátní perkusní nástroj, který je laděn na určité tóny – díky odlišné délce a tloušťce každý kus Boomwhackers při úderu vydává jinak vysoký tón a je označen jinou barvou. Tyto nástroje tak nabízí něco, co je pro jiné perkuse za hranicí možností. Boomwhackers jsou vhodné jak pro úplné amatéry, tak pro profesionály, jak pro malé děti, tak pro hudební lektory.

Trubici můžete rozezvučet:

- údery trubicí o cokoli (o nohy, o zem, o lavici ...)
- údery trubicí o sebe – vzniká dvojzvuk
- současnými údery více trubic o sebe (dvě trubice připevníme k nějaké části těla např. k nohám, v každé ruce máme jednu trubici a udeříme současně) vzniká čtyřzvuk
- vibracemi mezi chodidly
- dejte dětem trubice do rukou a nechte je spontánně zkusit tvořit zvuky. Děti jistě přijdou na mnoho různých způsobů, jak rourky rozezvučet. Ve skupinkách se pak mohou žáci snažit vytvořit určité zvuky, nálady, počasí ... apod.

Hry s úderem do určitých předmětů

Odkrývání kartiček – Děti odkrývají kartičky s názvy předmětů, do kterých mají udeřit, udeří a odkryjí další kartičku.

„Kuba řekl“ – obdoba hry Kuba řekl. Vyučující (nebo někdo jiný) zadá pokyn, „Kuba řekl bouchni do ...“ a děti příkaz vyplní.

Hlava, ramena, kolena, palce – pro tento účel je vhodné využít píseň s názvem Hlava, ramena, kolena, palce. Žáci udeří vždy do té části těla, kterou zazpívali. Kreativní učitelé jistě zvládnou využít této písně k vytvoření jiných variant s obměnou předmětů, do kterých žáci udeří.

- doprovázet píseň může zkusit každý individuálně se svojí trubicí
- doprovázet píseň může více žáků se svými trubicemi, ale zvolíme jen tóny, které spolu ladí (využití sady trubic s pentatonickou stupnicí)
- děti bouchají trubicemi podle not

◦ ZPĚVNÍK pro Boomwhackers

Tento zpěvník je určený pro Boomwhackers. Jde o moderní hudební nástroj, který unikátním způsobem učí vnímat rytmiku a melodii naráz. Hravou a zábavnou formou učí děti (i dospělé) základům hudební nauky a nejen to. Vzhledem k tomu, že hra na Boomwhackers často probíhá v týmu, rozvíjí také cit pro kooperaci s ostatními.

Veškeré noty tohoto zpěvníku mají proto takovou barvu, která odpovídá právě příslušné trubce Boomwhackers. Aníž byste znali noty, zažijete s tímto zpěvníkem a nástrojem Boomwhackers spoustu zábavy.

The image shows a musical score for the song "Pec nám spadla". The score is written in 2/4 time and consists of two staves. The first staff has a key signature of one flat (Bb) and a common time signature. The melody is written on a treble clef. Below the notes, there are colored dots corresponding to the notes: blue for Bb, red for C, yellow for D, green for E, purple for F, and orange for G. The lyrics are: "Pec nám spa - dla, pec nám spa - dla, kdo - pak nám ji po - sta - ví, sta - rý pe - kat se - ni do - ma, a mlá - dý to se - u - mí." The second staff continues the melody with the same color coding. The publisher's name "Freemim" is visible in the bottom right corner.

- **MAGNETICKÁ NOTOVÁ TABULKA S NOTAMI A KLÁVESNICÍ – chybí**

Magnetická notová tabulka s klávesnicí je moderní učební pomůcka, kterou je možné využít jak ve školách, tak při domácí přípravě žáků ZUŠ. Umožňuje hravou formou zvládnout zápis a čtení not pro hudební výuku. Její tvořivé využití navíc usnadňují přiložené notové značky v různých rytmických hodnotách, klíče, taktová označení, posuvky, pomlky atd.

Popisovatelný povrch – tabulka je opatřena speciálním lakem vhodným pro popisování fixy na bílé tabule. Je možné ji popisovat z obou stran.

Hravá forma výuky not – na magnetické tabulce mají děti notovou osnovu jako na dlani a možnost manipulace s notovými značkami je vtáhne do výuky.

Žádné omezení ve vlastní tvorbě – magnetické noty se snadno umisťují i přesunují, noty a další značky je možné navíc vpisovat i fixem a snadno je mazat.

Všestranný rozvoj dětské představivosti – Magnetická tabulka dále umožňuje dítěti vyjádřit své pocity ze skladby obrázkem či slovy přímo pod notový zápis nebo na druhou stranu tabulky.

• MAGNETICKÁ NOTOVÁ OSNOVA

Slouží jako rozšíření předchozí pomůcky a umožňuje delší notové zápisy.

$\frac{3}{4}$

• RYTMICKÉ KOSTKY – 2/4,

Jsou sestaveny ze 4 kostek, na jejichž stranách jsou noty, vždy na stejný počet dob. To znamená, že jedna sada kostek má na sobě pouze (například) 2/4 takt.

Kostky můžeme využít jako motivaci na začátek hodiny, na závěr hodiny jako opakování, anebo přímo do výuky na nácvik rytmu nebo názvu not.

Náměty

1.) Žáci vytleskávají rytmus, který jim padl na kostce.

2.) Žáci mají za úkol z paměti zahrát 2 až 5 rytmů, které jim padly na kostce.

3.) Žáci vytukávají rytmus oběma ukazováčky – jeden prst vytukává rytmickou jednotku (čtvrtovou nebo osminovou), druhý vytukává rytmus, který padl na kostce.

4.) Pro výuku ve skupině: jeden žák hází a hraje rytmus na nástroj, druhý ho kontroluje.

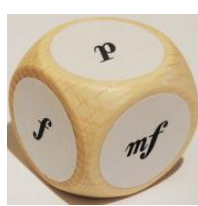
5.) Žáci mají za úkol zahrát během 1 minuty správně 5 rytmů.

6.) Žáci improvizují ostinato s rytmem, který jim padl na kostce. Při skupinové výuce se po taktech střídají.

7.) Pro hru ve skupině bicích (rytmických) nástrojů: každý hráč si hodí kostkou svůj vlastní rytmus, a ten následně hraje po celou dobu ve společné skladbě („rytmický mnohohlas“).

• KOSTKY

noty, délky not, pomlky, takty

- **DOMINO**

Kostky i domino umožňují hravou formou opakování hudební teorie. Dají se využít jak samostatně, tak i dohromady, zároveň pro jednotlivce i pro práci ve skupině.

Pomůcky v této sadě jsou vyvinuté pro výuku dle metody profesora Hejného. Celá metoda je založena na principu samostatného bádání dětí, které vede k přemýšlení a učení myslet. Pomůcky se pojí přímo s učebnicemi a danými prostředími, avšak mohou být použity i zvláště jako doplněk jiného typu výuky matematiky. Například tak, jak je uvedeno v této metodické příručce.

U nás používáme pomůcky jako obohacení a nadstavbu zvládnutých matematických operací. Paralelně využíváme i webovou stránku s online cvičeními Matika.in Úlohy z matematiky pro děti na základních školách.